

Mariborski gradbeni in regulacijski problemi

NAPAKE IZ PREJŠNJIH IN SEDANJH DNI. — PAVILJONI. — MESTNE HIŠE IN STRANIŠČA. — REGULACIJA.

V malokaterem mestu se je v prejšnjih časih v regulacijskem oziru toliko grešilo kakor v našem Mariboru. Celi novi mestni deli so nastali brez enotnega načrta, kakor je pač kazalo in kakor se je komu zdelo. Vendar pa niti ni zameriti onim, ki so v prejšnjih časih o tem odločali ali bi vsaj bili morali odločiti, ker tako se je delalo skoraj v vseh manjših pokrajinskih centrih in podeželskih mestih. Hujše in manj odpušljivo pa je, da se je ta praksa nadaljevala tudi po osvobojenju. Resnica je sicer, da takoj po prevratu ni bilo mogoče misliti na dalekosežen in velikopotezen regulacijski načrt našega mesta, a storilo bi se bilo lahko vsaj to, da bi nove stavbe, ki so nastale v teh desetih letih, ne onemogočale bodoče regulacije. To, kar se je storilo na nekaterih mestih, je pa naravnost neodpušljivo, saj je n. pr. dr. Stelč v svojem »Orisu umetnostne zgodovine na Slovenskem« napisal, da je bila gradnja palače Zadružne gospodarske banke v Mariboru ena največjih napak v povojni Sloveniji! S to stavbo je bila za stoletja pokvarjena vsa sredina najbolj prometnega dela našega mesta, česar gotovo ne bi bilo, če bi se bil takrat upošteval nasvet, naj se palača gradi v ravni liniji z južnim ogrom cerkve, da se tako dobi tam majhen pravokoten trg.

Take usodne napake kakor pri gradnji te palače so se pa napravile tudi skoraj povsod drugod in se delajo, žal, še vedno. Pravkar smo imeli priliko spoznati, da imajo celo najširši sloji našega meščanstva več smisla za širokopotezno regulacijo mesta kakor pa krogi, ki o tem odločajo. Ti najširši krogi so sami spoznali, da se je z dovolitvijo gradnje Vlahovičeve hiše na oglu Aleksandrove ceste in Meljske ceste storila nova usodna napaka, ki se stoletja ne bo dala popraviti. Komaj smo pa preboleli to, že so se storile nove napake s tem, da so se dovolili graditi trgovski paviljoni na oglu Aleksandrove in Cafove ulice ter na oglu Kopališke ulice in Trga Svobode, kjer bi se morale postaviti visoke hiše. Ta napaka se sicer skuša pokriti s tolažbo, da bo to samo začasno, a iz prakse vemo, da bo ta provizorij trajal najmanj petdeset, ako ne še več let! Istotako nesmiselno je pa bilo tudi dovo-

liti gradnjo garaž v Frančiškanski ulici. Take garaže naj bi se gradile kje v notranjosti kompleksov, ne pa s fronto na ulico. Maribor je pri nas najbolj nezazidano mesto, ker razen v srednjem, starem mestnem delu, ni nobena ulica popolnoma zazidana, in dasiravno imamo tu povsod dovolj prostora za gradnjo velikih hiš, se je vendar storila velika napaka, da so se nove velikanske mestne hiše gradile vse na periferiji. Kako vse drugače bi izgledala sredina našega mesta, ko bi se bile te hiše, ki stojijo danes v popolnoma od mesta odrezani Smetanovi ulici in v Melju, gradile recimo v Sodni in Marijini ulici ali pa v Kopališki, Frančiškanski in Tattenbachovi! Tako bi bili lahko dobili lepo zazidano središče in tudi one stranke, ki danes stanujejo v njih, bi bile brez dvoma bolj zadovoljne, ko bi stanovale v središču, kjer so zaposlene, kakor pa da stanujejo na odljudni periferiji.

Enaka, ako ne še večja napaka se je storila s postavitvijo podzemskih stranišč pred palačo Zadružne gospodarske banke in na Glavnem trgu, kajti sedanjí nadzidki, ki izgledajo kakor kakšni strelski jarki, bodo v nečas vsemu našemu mestu. Tako estetsko neokusne spake kakor je nadzidek pri stranišču pred Zadružno gospodarsko banko, nima nobeno mesto v Jugoslaviji; skrajno slab vtis dela pa tudi osamljena ograja na Glavnem trgu. Da pokažemo svetu, višek svoje neokusnosti, smo pa zasadili na gredici poleg prvega stranišča še osamljeno drevo, namesto da bi ostali samo pri lepih cvetličnih gredicah!

Take napake niso na čast našemu mestu in o našem estetskem okusu bodo imeli tujci in zanamci jako čudne pojme, zato je skrajni čas, da nabavi mesto nov moderen regulacijski načrt, katerega naj izdela kak odličen arhitekt, n. pr. prof. Plečnik. V tem načrtu naj se definitivno določi, kod, kako in kaj se sme graditi, določi pa, naj se tudi višina novih stavb. V centru, v glavnih ulicah, bi se sploh ne smele graditi manj kakor trinadstropne hiše, v stranskih ulicah najmanj dvanadstropne, enonadstropne in pritlične pa samo na periferiji, kajti s kopičenjem napake na napako je treba nehati enkrat za vselej.

svetovni vojni, in ki je edini tega imena, ki živa svetovni sloves. Dočim ona dva ruska zbora potujeta le po Evropi, je ta zbor Donskih kozakov prepotoval že ves svet. Kjerkoli je še nastopil, povsod je očaral občinstvo. Za naš Maribor bo nastop tega sijajnega zbora pač senzacija, kakor doživljajo take drugače le največji svetovni centri. —

Na Peco o Binkoštilih.

Peca nas vabi, na vreme pozabi; kdor je plašljivec, ostani pri babi. — Mi pa junaki smo trdnih korakov, nič ne bojimo se črnih oblakov, strela naj šviga nam okrog ušes, tega ne vzame planinec za res. Dalje skoz gozde zelene, čez skale, saj so skrbi že za nami ostale. Cilj zaželjeni pred nami že miga. pot nas težavna in dež nič ne briga. Še par korakov in heja! hoj, hoj! koča je tukaj, sedaj pa postoj!

Poštna hranilnica

Uvede s 1. junijem mednarodni virnanski promet s Švedsko preko virnanskega in čekovnega zavoda v Stockholmu. Za ta nakazila veljajo isti pogoji kot za nakazila v ostale države. Podrobna pojasnila glede mednarodnega izplačila in virnanskega prometa daje brezplačno podružnica poštne hranilnice v Ljubljani. —

Prosvetno upravo

uljudno prosimo, da odreja šolske praznike za vse mariborske šole enako, ker nam nikakor ne dela časti, če ima nekaj šol pouk medtem ko druge praznujejo. Kakor čujemo, bo na praznik sv. Cirila in Metoda zopet taka zmešnjava, čeravno še imamo prosvetno upravo v Mariboru; kako bi šele bilo, če bi je ne bilo več. —

Mariborski in dnevi drobiž

Mariborski občinski svet

bo imel dne 29. t. m. ob 18. uri v mestni posvetovalnici nejavno sejo. Na dnevnem redu je med drugim razprava o proračunskem primanjkljaju za l. 1929. —

Poletno zasedanje mariborskega porotnega sodišča

se prične v ponedeljek, dne 3. junija. Dosedaj sta razpisani samo 2 razpravi in sicer proti Alojziju Neubauerju radi hudodelstva uboja in proti Ani Šumenjak radi detomora. Pripravljene pa so še 3 slučaji, o katerih pa se še ne ve, ali pridejo pred poletno zasedanje porote, ki bo nedvomno eno najkrajših kar jih je bilo po prevratu.

Nerednosti pri mestnem pogrebem zavodu.

Radi nerednosti, ki so bile odkrite pri mestnem pogrebem zavodu v Mariboru, je bila aretirana in izročena sodišču bivša blagajničarka pogrebnega zavoda, gđc. Marija Lozej.

Razpisana služba strojnika.

Pri mestnem magistratu mariborskem se razpisuje mesto strojnika pri mestni klavnici. Razen splošnih običajnih pogojev se zahtevajo še sledeči pogoji: da je prosilec izučen ključavničar in da ima izpit za kurjača parnih kotlov. Prošnje s predpisanimi prilogami je vložiti najkasneje do 25. junija.

Učenske obrtno-nadaljevalne šole, letnikov I. in II.

imajo 26. t. m. (v nedeljo) izlet v Rogaško Slatino; z vlakom do Poljčan, potem peš čez Gabernik; nazaj z vlakom čez Grobelno. Odhod iz Maribora ob 1/6. zjutraj, prihod v Maribor zvečer ob 10. — Prijave in vplačila za četrtinsko vozno 12 Din pri šolskem slugi dekliške meščanske šole v Razlagovi ul. do sobote zjutraj. —

Izzrebani porotniki.

Za poletno zasedanje porotnega sodišča v Mariboru, ki se prične dne 3. junija, so izzrebani sledeči glavni porotniki: Tomažič Jurij, posestnik v Veličanah; Blagovič Jakob, posestnik v Lakoncih; Stuhec Ivo, trgovec v Ptujju; Visočnik Karel, trgovec na Pohorju; Hanželič Ivan, kovač v Središču; Jesenik Alojz, posestnik v Mahičnem; Puklavec Bolfenk, posestnik v Hermancih; Toš Martin, posestnik v Ločiču; Rogša Alojz, posestnik v Mihalovcih; Kolman Josip, posestnik v Slivnici; Ivanuš Ivan, posestnik na Humu; Marin Peter, posestnik v Vrhovem dolu; Maroša Josip, posestnik v Tratah; Robnik Jožef, veleposestnik v Lobnici; Gamzer Franc, posestnik v Zg. Sv. Kungoti; Lorgar Anton, posestnik v Zg. Dupleku; Fras Martin, posestnik v Flekušku; Kurnik Peter, posestnik v Trojcu; Petrovič Franc, posestnik v Podvincih; Rajšp Franc, posestnik v Spod. Velki; Drevo Jože, gostilničar v Kočnem; Kelemen Janez, posest. v Kančovcih; Šolar Franc, gostilničar v Zlatoličju; Vinšek Martin, posestnik v Sv. Antonu na Pohorju; Trstenjak Ivan, posestnik v Ivanjkovcih; Žunkovič Janko, posestnik v Narapljah; Bračič Franc, posestnik v Boračevi; Janžekovič Franc, posestnik v Gajovcih; Veršič Franc, posestnik v Stanetincih; Sande Jakob, posestnik v Malečniku; Šmigoc Josip, posestnik v Trženu; Vinko Anton, posestnik v Lancovi vesi; Ploj Anton, posestnik v Spod. Velki; Čel Simon, posestnik v Senarski; Polak Vinko, posestnik v Ivanjkovcih in Škofjančič Franc, posestnik v Zimci. — Nadomestni porotniki: Šnuderl Josip, posestnik v Miinski ulici; Majer Franjo, trgovec; Šerc Josip, trgovec; Plemelj Josip, posestnik; Klančnik Ivan, mizar; Škrbec Dominik, trgovec; Stubeč Josip, trgovec; Munda Alojz, mizar in Gregorc Peter, čevljar, vsi iz Maribora. —

Razgreti naborniki.

Te dni smo zabeležili, da se letošnji rekruti obnašajo vzorno. Pa ni vsak dan enako. Neke vasi »dobavljajo mirne fante, neke zopet silno razborite ljudi. Posebno včeraj in danes je bil s temi fanti velik križ. Kar tri novake je danes policija morala spraviti na varno, ker so pač preveč »ujkali«. Od »Grafa« so jih v spremstvu predstavili naborni komisiji, kjer so jim povedali, da jim bodo drugo leto februarja meseca dali na vezbalšču dovolj razloga za »ukanje«. —

Slovensko obrtno društvo v Mariboru

Vajeniška in pomočniška razstava se bo vršila letos pod pokroviteljstvom mestnega župana gospoda dr. Juvana. Otvoritev razstave bo dne 16. junija v veliki dvorani pivovarne »Union«. Gg. mojstrom in mojstrinjam kakor pomočnikom in vajencem je bila poslana okrožnica oziroma oklic, da se pravočasno pripravijo za razstavo. One pa, ki niso dobili teh oklicev, obveščamo tem potom in jim kličemo, da z delom požurijo in ne odlasajo na zadnje dneve. —

Glas iz Ptujja.

Mesto Ptuj je bilo pred prevratom eno najbolj zagriženih nemčurskih gnezd na bivšem Sp. Štajerskem. Tu Slovenec ni smel na ulici, v gostilni ali kavarni izpregovoriti slovenske besede, sicer je bil v nevarnosti, da ga napade in nabije nemška družal. Tudi iz vseh cerkvenih opravil v mestni cerkvi je bila izključena vsaka slovenska beseda, četudi je bilo prebivalstvo mesta skoro izključno slovenskega pokolenja. Zato se moramo tembolj čuditi, da imamo še danes po desetletnem osvobojenju v mestni cerkvi tudi redno nemške pridige, da se pri večernicah molijo litanije, križev pot in druge molitve navadno v nemškem jeziku, da se na koru prepevajo nemške blagoslovne pesmi. S takim postopanjem se hoče ustreči peščici nemškomislečih dam, ki pa znajo dobro slovenski, a se zapostavlja slovenske mestne župljane, ki raje posečajo očete kapucine, kjer jim ni treba poslušati nemških litanij in nemškega cerkvenega petja. Kakor v Mariboru bi tudi na Ptujju kazalo, da se oblastnim potom zaščiti jugoslovanski značaj mesta, zlasti še, ker pri nas na ulici in tudi v lokalih prevladuje nam v sramoto nemška govorica, četudi je v mestu prav neznanostno število pristnih nemških družin. Z nemškutarjenjem se zlasti ponaša ženski svet, med katerim je tudi precejšnje število naših narodnih dam. Treba bo priti z imeni na dan!

Nepredvidnost in brezobzirnost v objemu.

Davi na vse zgodaj se je odigral na Aleksandrovi cesti tragikomičen prizor. Sredi ceste, ki je namenjena za prometna vozila, sta se spustili v pogovor kajpak — dve ženski. Ena od njih je imela na glavi natrpan jerbaz tržnih dobrot. Iz Cankarjeve ulice pa je pridrvel kakih 15 let star kolesar, kateremu se je očitno zelo mudilo. Zapeljal je naravnost v novice zatopljenke ženke in učinek je bil tragikomičen prizor. Sredi ceste je nastal klobčič, iz katerega se je prvi izmotal kolesar s svojim kolesom in oddirjal proti Grajskemu trgu. Vznevoljeni ženski sta kajpak hitro pobirali raztreseno robo in se sila jezili, dokler ju ni poučil stražnik, da je nevarno sredi ceste klepetati...

Tovorni avtomobil povozil — otroka.

Tovorni avto neke mariborske mesne tvrdke je v Bezeni pri Rušah po nesrečnem naključju povozil 5 letno Rožico Robičevo, ki se je igrala na cesti. Dekletce je dobilo na glavi kontuzijo in tudi levo roko si je izpahnila. Rešilna postaja je bila v najkrajšem času na kraju nesreče ter je ponesrečenemu otroku nudila prvo pomoč. Dekletce so oddali v mariborsko bolnico. —

NE IZOGIBAJTE SE SREČE!

Million lahko zadenete na srečko državne razredne loterije V. razreda 17. kola pri žrebanju ki traja do 6. junija. — Uprava »Jutra« in »Večernika« na Aleksandrovi cesti 13 ima še srečke na razpolago in si jih vsak čas lahko nabavite.

Urad društva stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico posluje od 1. junija dalje vsak delavnik od 6. do 7. zvečer v društveni pisarni na Rotovškem trgu. Pojasnila se dajejo le članom, ki so članarino za tekoče leto plačali. —

Da osvežite kri.

pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravnega »Franc Jožefove« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franc Jožefova voda« uravna delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. Dobi se v vseh drogerijah, lekarnah in špecerijskih trgovinah. —

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 23. maja ob 20. uri »Proces Mary Dugan« ab. C. Kuponi.

Petek, 24. maja ob 20. uri »Hasanaginica«. Prireditev ljudske odra.

Sobota, 25. maja ob 20. uri »Oča Boštjan« ab. A. Premijera.

Cellsko gledališče: Nedelja, 26. maja ob 16. uri »Grof Luksenburški«. — Ob 20. uri »Poljska kri«. Gostovanje Mariborčanov.

Gostovanje g. Daneša na mariborskem odru. V soboto, 25. maja se bo vršila premijera ljudske igre »Oče Boštjan«, v kateri gostuje g. Daneš v naslovni vlogi, katera spada med priljubljene repertoarne vloge svetovnih kapacitet, kot Jennings, Zacconi, Novelli itd.

Narod! Guštanj te kliče!

Dne 9. junija pričakuje Te ves narodni Guštanj, da skupno proslavimo desetletnico osvobojenja, da se skupno spominjamo junakov, sinov našega naroda, ki so močili s svojo krvjo zemljo Korotancev, da se skupno klanjamo materam, katere so dale našemu narodu toliko junakov mučnikov in da se zahvalimo Njemu za svobodo našo in prosimo Njegove zaščite za našega kralja in naš dom.

Donski kozaki v Mariboru.

Z ozirom na dejstvo, da potujeta po Evropi še dva druga ruska zbora pod istim imenom, se opozarja občinstvo, da je le ta zbor Donskih kozakov, ki bo v Mariboru koncertiral 2. junija v Union-ski dvorani, isti prvotni, znameniti ruski moški zbor, ki se je bil formiral takoj po

ZVEČER za namakanje

Schichtova
Ženska hvala
Prasek za pranje

ZJUTRAJ za izkuhavanje

Schichtova
terpentinovo milo

pa je pranje gotovo!

Kako je Shakespeare ušel gotovi smrti

ZANIMIVA ANEKDOTA IZ PESNIKOVEGA ŽIVLJENJA. REŠILA GA JE NEIZČRPANA VOLJA DO USPEHA.

Sloviti Shakespeare je nekoč zašel v tako nevarno situacijo, da je le čudežnim okoliščinam pripisati, da je ušel neizogibni smrti. Noben izmed številnih življenjepisov znamenitega pisatelja ne omenja pripetljaja, ki je vendar toliko zanimiv, da bo zanimal naše čitatelje.

Bilo je v času, ko so na evropski celine klativitezi vznemirjali prebivalstvo in ogrožali javno varnost. Nesigurnost in zločinska nagnjenja pa so se prenesla tudi na britske otoke. Shakespeare takrat še ni slovel kot pisatelj gledaliških del, javnost pa ga je poznala kot dobrega igralca. Toda v Cardiffu, pri uprizoritvi njegovih novih del »Hamlet, princ danski« in »Othello, beneški črnc«, ki so žela sicer mnogo priznanja, s svojo igro ni zadovoljil občinstva, radi česar se je odločil, da se posveti študiju svojih vlog z večjo vnemo. Zlasti se je moral potruditi, ker je njegov oder pripravljaval ponovitev omenjenih del na angleškem dvoru. Sklenil je, da čas, ki ga je določil za priprave, uporabi izključno v izpolnitev svojih igralskih sposobnosti. Svoj gledališki ansambl je takoj odposlal v London, pograbil rokopise obeh del in hotel odriniti z ladjo, da skrivaj prispe v London. Za odhod je volil noč. Imel je dobrotnika, ki mu je posodil do Bristolu svojo kočijo. Toda voznik, ki je vozil od svojega gospodarja visoko čislane neznanca, je domneval, da prevaža kakega bogataša. Zlasti ga je motil potnikov kovčeg, kateremu je neznanec posvečal največ pozornosti. V kovčegu so bili rokopisi. Voznik je ukrenil vse potrebno in v trdi noči, ko je kočija drdrala ob reki Avon mimo zloglasne gostilne, se je nenadoma zlomilo eno kolo. Voznik je razpregel in s Shakespeareom sta odšla v gostilno, kjer so jima prav neuslužno postregli. V skromni sobici podstrešja so odkazali gostu ležišče. Pisatelj je prilepil svečo na mizo in se zatepil v svoje rokopise, dočim so gostilničar in voznik snovali načrt, kako naj pristržejo neznanca nit življenja in se polastijo njegovega kovčega. Uro kasneje so se zarotniki, oboroženi s sekuro

in gorjačo, previdno bližali spalnici Shakespeara. »Počasi«, je dejal krčmar, ki je lezel zadnji. »Proketo! Ne vidim nič«, je godrnjal izvošček, žena pa je odšla v kuhinjo in se vrnila s tlečo trsko. Junaško so nadaljevali prekinjeno zločinsko ekspedicijo. Na vrhu stopnic pa se je voznik spodtaknil, krčmarici je padla trska iz rok in morilec so z ropotom popadali raz stopnic. V gostilniški sobi so se zopet zavedli svoje namere, toda voznik je pripovedoval o prikazni, ki jo je ugledal vrh stopnišča, da so se krčmarjema ježili lasje. V temi je stala visoka senca, zavita v črn nordijski plašč, v rokah pa je vihlela svetel meč. Na glavi je imela krono, kakor jo nosijo visoki plemiči. Oči prikazni so žarele, da si ni upal napraviti niti koraka naprej.

»To so sanje, fantazije, ki ti jih je razvnel strah,« je dejal krčmar. Toda kočijaž se je zaklinjal, da govori živo resnico, vendar se krčmar ni dal prepričati. Osmelil se je sam in dejal: »Poskusimo še enkrat, tokrat grem jaz prvi.« Rečeno storjeno. Krvoločini in neustrašeni krčmar je pograbil sekuro, žena mu je svetila, za njima pa je previdno lezel voznik. »Tako je vogalom so vrata, ki jih takoj vderemo.«

Toda zarotniki niso prestopili praga Shakespeareove spalnice. Vsi trije so različno videli v pojemajoči svetlobi trske, visoko postavio prikazni, ki je nalikovala na benečanskega viteza ali vojskovođjo. Strašne oči so jih ostro motrile, lica pa so bila črna, kakor jih imajo zamorci. Prikazen je slonela na ogromnem svetlem meču, ki je za to noč pregnal iz lopovskih butic sleherno zločinsko misel. Kako so morilci pobegnili iz gostilne, ni znano. Izvedelo se je samo, da pesnik ni ničesar vedel o namestovanem zločinu. Rešila sta ga Othello in Hamlet, kojih vloge je ponavljal vso noč. Ko se je zdanilo, je hotel nadaljevati potovanje, toda v gostilni ni našel žive duše. Na mizo je položil bankovec in odšel peš v Bristol, kjer se mu je že naslednjega dne nudila prilika za odhod v London.

Šaljapinova afera v Rimu

Slavni ruski basist Fedor Šaljapin ima zopet svojo afero. Znano je, da si mnogi slavni pevci dovoljujejo v interpretaciji in ritmu neverjetno svobodo, ki so večinoma plod njihove velike ambicije. Dirigenti so običajno napram tem običajem brez moči, posebno, kadar gre za kakega svetovnega umetnika. In eden od takih je tudi slavni Šaljapin, ki pa je radi teh slabih glasbenih manir naletel na močen odpor in je nastala celo mala afera. O dogodku, ki se je odigral pred kratkim, piše »Il Resto del Carlino« sledeče: Šaljapin je sila, on je največji pevec. To je konstatirala vsa kritika in to mu prizna tudi ves svet. Toda pri poskusu »Borisa Godunova« se je pokazalo, da vloga, ki jo kreira Šaljapin, ni ona, ki je predpisana od Musorgskega, temveč navadna »Šaljapinijada«. Dobili smo

utis, da je postal položaj dirigenta, ki je edini odgovoren pred genijem avtorja, precej neprilichen. Šaljapinova interpretacija je sicer genijalno svobodna, a nedopustna. Dirigent namreč ni samo vođja instrumentalne mase, ampak tudi reprezentant vsega ansambla. Ako pa se le en del celine premakne s prave poti, potem silno trpe homogenost, preciznost, ravnotežje in ritem. In zato nam je popolnoma razumljivo, da je dirigent Bavagnoli odložil dirigentsko palčico in odklonil vodstvo opere, ker se Šaljapin ni hotel ozirati na predpise komponista. Šaljapinovo gostovanje v Rimu torej ni bila samo senzacija, temveč je prineslo s seboj tudi neugoden incident, ki pa je jako poučen.

Spominajte se CMD

Naša država na mednarodni razstavi v Barceloni

V nedeljo je bil v navzočnosti španskega kralja in vlade svečano otvorjen v Barceloni španski državni paviljon svetovne mednarodne razstave, dočim bodo ostali španski ter paviljoni drugih držav tvorili postopno kasneje. Jugoslavija bo zastopana v treh paviljoni: v svojem lastnem, v paviljonu kralja Alfonza in v palači za moderno umetnost. Jugoslovanski paviljon bo tvorjen kot eden izmed prvih in sicer že začetkom prihodnjega meseca. Vsaka država bo imela tekom razstave tudi še svoj teden za prirejanje propagandističnih manifestacij. Jugoslovanski paviljon je iz lesa in zgrajen doma, montiran bo pa v Barceloni. V to svrhu je bilo poslanih v Barcelono 30 delavcev, ki tam delo dovršujejo. Odposlanih je vsega skupaj 48 vagonov materiala za razstavo. Poleg ministrstva trgovine in industrije, prometa in javnih del, kmetijstva in agrarne reforme, šum in rud, prosvete, zdravja, centralnega higijenskega zavoda, društva za tujski promet in parobrodskih društev se udeležijo razstave tudi naša glavna lesnoindustrijska podjetja v dokaz, da les zavzema eno izmed prvih mest v našem izvozu na španskem trgu. Dalje razstavlja še krog 150 naših podjetij razne produkte našega narodnega gospodarstva. Razstavni material je urejen tako, da se bo v nacionalnem pogledu nudila obiskovalcu popolna slika materialnega in kulturnega stanja našega naroda, ki se bo kazala v slikah, grafikoni, modelih in vzorcih, dočim bo glede kmetijstva podana popolna slika naših kmetijskih proizvodov, surovin in fabrikatov. V paviljonu Alfonza pa bodo koncentrirane etnografske zanimivosti našega naroda. V palači za moderno umetnost nam je določenih 120 kvadratnih metrov, dela morajo biti tam končana do konca maja. Predsednik našega umetniškega žirija je Ivan Meštrovič. Sodelovanje naše države je izven propagandističnih ciljev in manifestiranja naše kulturne moči predvsem važno radi pogajanj za trgovsko pogodbo s Španijo, ki se pravkar vodijo in so predhodne konference v Beogradu že končane.

Potovanje okrog sveta v XVI. stoletju

Dne 15. novembra 1577 je drzni Anglež Francis Drake zapustil luko Plymouth in krenil s petimi ladjami na potovanje okrog sveta. Odločil se je, da za Portugalcem Magalhaesom prvi obide zemeljsko oblo. Njegovo potovanje je najbolj važno zlasti radi tega, ker je Drake prinesel s seboj iz Amerike v Evropo krompir. Toda v njegovih zapiskih ni nikjer omenjen krompir, vsled česar mnogi sumijo v resničnost te trditve. Drake je imel nalogo, da na svojem potovanju prepreči razširjanje španske trgovine po Tihem morju. Čuval je zato svoje priprave za potovanje v največji tajnosti in Španci res do zadnjega trenutka niso zvedeli za njegovo namero. Potovanje Drakea je imelo popoln uspeh. Izpodrinil je špansko trgovino in ga je zato angleška kraljica Elizabeta odlikovala z visokim redom. Drake je bil na potovanju nekaj nad leto dni.

Sokolstvo

Naraščajski zlet v Varaždinu

Mariborska sokolska župa priredi 9. junija v Varaždinu tekmovanja in zlet župnega naraščaja. V soboto, 8. junija, ob 8.30 zvečer se bo vršila v mestnem gledališču svečana akademija, na kateri nastopi domače društvo, prijavljene pa so za nastop na akademiji tudi naraščajske vrste iz Maribora, Ptuja, Ljutomera in Slov. Bistrice.

Tekme prično 9. junija, ob 6. jutraj, po navodilih tehničnega odbora. Javna vežba, na kateri nastopita članstvo in vojska, se bo vršila 9. junija ob 3. pop. na letnem vežbališču.

Z odlokom prometnega ministrstva je odobrena polovična vožnja za potniške vozove od 7. do 11. junija.

Za skupno nastavitvev in ceneno hranje je poskrbljeno. Vsa društva Mariborske sokolske župe se pozivajo, da se udeležijo tega zleta v čim večjem številu. — Zdravo!

Upravni odbor varaždinskega Sokola.

Sport

Nadaljevanje hazenskega prvenstva.

V nedeljo 26. t. m. nastopi SK Mura v Ljubljani proti mladi družini SK Ilirije. Gotovo je, da si bo SK Mura priborila nadaljni dve točki in tako zavzela vodstvo v prvenstveni tabeli. — Ker je ASK Primorje odpovedalo sodelovanje v pomladanskem prvenstvu, bo ostal »Maribor« v nedeljo brez tekme. Prihodnji termin 30. t. m. pa se bo odigralo zadnje kolo pomladanskih prvenstvenih tekem med Mariborom in Ilirijo v Ljubljani in SK Ptujem in Muro v Murski Soboti.

ISSK Maribor — nogometni odsek.

Igralci rezerve in mladini se opozarjajo na objave na oglasni deski pri oblačilnicah.

ISSK Maribor — upravni odbor.

Drevi, četrtek, ob 20. seja upravnega odbora v Grajski kleti.

Trgovski duh.

Vinski trgovec Vodopivec je sprejel brzojavko: »Pošljite 500 steklenic kot zadnjič.«

Trgovec je odgovoril: »Plačajte najprej prvo pošiljko.«

Odgovor: »Naročilo anulirano. Neremo čakati tako dolgo.«

Iz zdravniške prakse.

On: »Kaj ti je rekla zdravnica?«

Ona: »Dejala je, da sem močno bleđa in da moram biti pri izbiri barv pomladanskih toalet zelo previdna.«

Skrbi tete Metke.

»Kaj študira teta Metka tako neutruđljivo?«

»Sanjske bukve. Za nocoj si sestavlja prijetne in mnogo obetajoče sanje.«

Spretna kalkulacija.

»Ste li povedali gospodu grofu, da ne odidem od tukaj, dokler ne dobim denarja!«

»Seveda. Toda gospod grof je sporočil, da stane soba mesečno 600 dinarjev in da mu je prav všeč, ako na ta način odslužite njegov dolg.«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 84

»Torej se ne jeziš več name? In nisi več žalostna?«
 »Ali vam morem dolgo kaj zameriti, mamica? ...«
 Ah, če bi me hoteli poslušati, kako naglo bi obedve zapustili to mesto...«

Imperijino čelo se je stemnilo.

»Da, da,« je zajecjajala, »kmalu... kmalu, dete moje!«

V tem trenutku pa se je raztreščilo okno, šipe so se razletele na vse strani, dva človeka sta planila v sobo, nato še dva, in za njima več drugih. Imperija je s krikom groze zgrabila svojo hčer ter planila z njo proti vratom, kričeč imena svojih služabnikov, hoteč jih priklicati na pomoč; toda obstala je v popadu silne groze: vrata so bila zapahnjena in zaklenjena od zunaj!

Vsa besna se je obrnila in zavihetela bodalo.

Toda še tisti hip so jo krepke roke prijele, jo zvezale in ji vtaknile klopčič v usta.

»Na pomoč mati! Na pomoč!« je zavpila Bianka.

Strašen prizor se je razigral pred očmi kurtizane. Ljudje s krinkami na obrazih, podobni duhovom pekla, so se polastili njene hčere. Na glavo so ji dali šerpo ter jo zavezali okrog njenih ust; nato so jo vzdignili ter se odpravili, kakor so bili prišli, nazaj skozi razbito okno.

Imperija je zamolklo zajecjala ter se onesvestila. Ko se ji je vrnila zavest, je videla služabnice svoje hčerke, ki so jo bile razvezale in so se zdaj trudile okrog nje. Prizor je bil izginil. Strašni dogodek je trajal samo par hipov.

»Moja hči! Moja hči!« je zarjula Imperija.

Planila je proti oknu, zagledala lestvico, po kateri so bili roparji prišli do okna, ter se spustila do tal. Kričala in trepetala je tako, da jo je bilo strah pogledati. Kakor blazna je tekala okrog svoje palače. Služabniki, prebujeni po njenem kričanju, so pritekli z bakljami v rokah.

Ničesar!... Vse je bilo izginilo.

Imperija je pomolela krčevito stisnjene pesti proti nebu.

Strašna kletev ji je ušla izza enastih ustnic.
 Nato je zakričala z glasom srditega sovraštva:
 »Bembo!...«

In zopet se je zgrudila kakor mrtva.

Ko je Roland ob znožju lestvice sprejel v svoje naročje Bianco, ki je bila vsa brez uma od strahu, il je zamrmral:

»Ne bojte se ničesar, dete moj. Obljubil sem vam bil, da vas otmem: zdaj izpolnjujem to obljubo.«

Bianka je spoznala nežni tolažeči glas, ki ji je govoril na uho.

»A kaj je z mojo materjo!...«

To je bil prvi vzklík tega prelestnega otroka, ki je v tem pretresljivem trenutku pozabljal sam nase in mislil na mater, jedva pomirjen po Rolandovih besedah.

»Zaupajte mi. Ne bojte se žalega, niti zase, niti za svojo mater.«

Postavil je bil deklico na tla, prijel jo pod pazduho, tako, da jo je podpiral, in jo je potegnil s seboj.

Bianka, polna burnih čuvstev, ki so vznemirjala njeno mlado, čisto dušo, je šla v brezmejnem zaupanju s tem neznancem.

Odvedel jo je v gondolo ter jo spravil pod šotor.

»Do skorajšnjega svidenja!« je dejal.

»Oh, ne zapustite me!« je poprosila ona, sklepa je roke.

»Trebja je,« je dejal Roland. »Toda kmalu se vidiva. Dotlej pa vas zaupam temu-le možu. Zaupajte tudi vi njemu, kakor zaupate meni... in kakor bi zaupali lastnemu očetu.«

»Moj oče!« je zamrmrala Bianka.

In ob luči svetilke, ki je razsvetljevala šotor, se je ustavil njen pogled na orjaku, ki jo je gledal z vznemirjenimi očmi, dočim so mu lica drgetala od ganjenosti.

V tem trenutku pa se je gondola jela naglo premikati.

Roland je bil skočil v sosednjo barko. Na njegovo znamenje se je spustila ta barka za prvo, ki je odnashala Bianco...

Nabrežja so bila zapuščena; Rolandovi tovariši so bili poizginili v noč. Na ovinku kanala je Roland začul glasno, obupno kričanje, nato ime, kakor da bi ga zarjula blazna usta: ime Bembo.

Strašen smehljaj je zaigral na njegovih ustnicah, in njegove oči so poiskale na dnu barke človeka, ki je ležal zvezan in z zamaškom v ustih. Tudi ta človek je bil slišal svoje ime, in je vztrepetal od groze.

Bil je v resnici — Bembo!

»Ali ste slišali?« mu je rekel Roland. »Imperija vas preklinja. Mati išče svojega otroka, ki ga vi ugrabljate... Gorje vam, ako pridete še katerikrat pred njene oči!«

Bembo se je izvilu renčanje, napol jek, napol grožnja.

Toda Roland ni rekel ničesar več.

Gondola je naglo in nemo hitela po kanalih. Kmalu je dospela v Lidski pristan, ter pristala ob veliki jadernici, ki je bila pravkar dvignila sidro; njena jadra so se pričela bočiti v ponočnem vetru...

Pet minut kasneje so bili Roland, Bembo, Bianka in Skalabrino na krovu.

»Ti se vrneš v Benetke,« je rekel Roland Skalabrino. »Tam poiščeš Petra Aretina, ter mu poveš, da naj me čaka tri dni, karkoli bi se zgodilo.«

Skalabrino se je s poslednjim pogledom ozrl na Bianco, vrnil se v svojo barko in odrinil.

Bemba, zvezanega na rokah in na nogah, so vrgli v nekako kajuto. Zaprl je bil oči in ni dal več nobenega znamenja, da je še živ. Zdelo se je, da je v nezavesti. V resnici pa je premišljal na vse kriplice in načine.

Roland je spremil Bianco v kapitanovo kajuto, ki so jo bili v naglici pripravili zanjo.

»Dete moje,« je dejal in jo prijel za roko, »morat sem seči po tem nasilnem sredstvu, da vas otmem iz velike nevarnosti, ki vam je preti. Ta nevarnost je zdaj odpravljena...«

»To je bil tisti mož, ki sem ga srečala?« je vprašala Bianka s plahim glasom.

»Da, vidite, njega ste zdaj rešeni. Ta človek je vsegamogočen, in da vas spravim izven dosega njegovih nakan, sem vas moral odvesti iz Benetk, ne da bi živa duša vedela, kaj se je zgodilo z vami...«

Mali oglas, kletiljov po...
 obdobje in esijalne namene
 obdobje: vsaka beseda 30 p.
 najmanjši znesek Din 5—

Mali oglasi

Zanima, dopisovanje in ogla...
 ni trgovskega ali reklamnega
 značaja: vsaka beseda 50 p.
 najmanjši znesek Din 10—

Uničevanje sten s pilnom,
 prahožer, s postrežbo ali brez. Čistil-
 nica »Diverzon«, Cankarjeva ul. 14.
 Telefon 401. 1055

Jedilni krompir
 oddaja Kmetijska družba Melje po 80
 para za kg, od 50 kg naprej. 1200

Kupim gostilniški štedilnik
 z emajliranimi ploščami ali pa tudi sa-
 mo železno ogrodje. Naslov pove u-
 prava lista. 1199

Kanarček
 odletel Jože Vošnjakova 16 II. Odda
 naj se proti nagradi g. Čuček. 1197

Nič Vas ne stane
 ako takoj prijavitve prosto stanovanje,
 prazne sobe, lokale, gostilne v mestu
 in okolici pri konces. posredovalnici
 »Marstan«, Koroška 10. Velika izbira
 interesentov.

S prvim julijem
 oddam veliko delavnico ali lokal z
 dvosobnim stanovanjem in pritoklina-
 mi. Naslov v upravi »Večernika«.

Blagajničarka
 s kavejjo se sprejme. Ponudbe na u-
 pravo »Večernika« pod »Brzopotpla-
 ta«. 1203

Najboljša vata
 prašek in pasta za snaženje srebrnine
 in posrebrnenih predmetov dobite pri
 tvrdki M. Jäger-jev sin, urar, Gosposka
 ulica 15. 920

Fotografiram vse.
 Domači, industrijski in sportni po-
 snetki. Nove prenosljive svetilne na-
 prave. Najmodernejši aparati. Foto-
 atelje zopet odprt. Cene solidne. Fo-
 tomayer, Gosposka 39. 463

Glasovir
 za Din 2.800 na prodaj. Ponudbe pod
 »Glasovir« na upravo »Večernika«. 1169

Zgubila se je beleznica (blok),
 signirana s štampiljko Gaspari & Fa-
 ninger Maribor, v soboto zvečer v
 vlaku Maribor - Ljubljana, ali Maribor
 kolodvor do Park kavarne. Oddati pro-
 ti dobri nagradi v Park kavarni, Mari-
 bor. 1187

Sandale vseh velikosti,
 šivane kakor tudi damske, moderne
 sandale najboljše kupite ali naročite
 po meri v Mehanični delavnici čev-
 ljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor.
 1020

Skatije

v vsaki velikosti in kakovosti izdeluje
 najbolje, najhitreje in najceneje Foto-
 Kompanija, Maribor, Gregorčičeva ul.
 št. 12. 1086

Dovoljsem

si cenjenemu občinstvu vljučno na-
 znani, da imam veliko zalogo porce-
 lanastih plošč iz tovarne Somag Meis-
 sen. Plošče so izvrstne kvalitete ter
 se uporabljajo za oblaganje kopalnic,
 štedilnikov itd. Prevzamem vsa pe-
 čarska ter v to stroko spadajoča dela
 po zmernih cenah. Franjo Krope, pe-
 čarski mojster, Maribor, Tomšičeva
 ul. 35. 1196

Pletene obleke,

pulovre, veste in kratke sportne noga-
 vice za dame in otroke dobite najcene-
 je v pletarni Golob, Orožnova ulica 6.
 Sprejemajo se tudi pletenine v popra-
 vilu. 1131

V Park kavarni

bo v četrtek ob lepem vremenu kon-
 cert. 1195

Čevljarski pomočnik

išče službo. Cenjene ponudbe poslati
 na upravo »Večernika« pod značko
 »Čevljarski pomočnik«. 1194

Sobo- in črkostikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Fra-
 njo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Službo dobi

starejši tekač, pošten in zanesljiv, pri
 tvrdki Pinter in Lenard, Maribor,
 Aleksandrova cesta 32. 1193

Stanovanje z lokalom

na prometni cesti oddam takoj. Lokal
 bi bil pripraven za obrtnika. Naslov
 pove uprava »Večernika«. 1192

Vinotoč Kos,

Meljski hrib, odprt. 1188

PRINCESKO

ZVEZEK LICNO VEZAN 12 DIN PRI

UPRAVI „JUTRA“
IN „VEČERNIKA“

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

ZVEZDANKO

Vinotoč

Skazik - Križan
 v Krčevni, nasproti Kal-
 varije je zopet otvorjen

Kralj Debeluh in
sinko Debelinko

LEPA PRAVLJICA ZA MLADINO, KI JO DOBITE
 V UPRAVI „VEČERNIKA“
 MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Izjava!

Jajem se g. Gustavu Kumerju, naredniku-
 vodniku v Mariboru, da je odstopil od zasebne ob-
 tožbe ter prekličem vse žalivke, ki sem jih govoril
 o njemu.

Maribor, dne 22. maja 1929.

Josef Rojko
 pos. Spodnji Duplek

1201

Jakopičev zbornik

z mnogimi reprodukcijami pravkar izšel.
 Elegantno vezano knjigo dobite za 140,
 broš. za 110 Din, po pošti 7 Din več, pri
 Tiskovni zadrugi v Mariboru, Aleksan-
 drova c. 13. Odplačilo tudi na okroke! U

GALANTERIJA - DROBNARIJA
 PARFUMERIJA, PAPIR, PLETE-
 NINE, MOTVOZ, VRVARŠKE IZ-
 DELKE itd. na debelo in na drobno
 priporoča

Drago Rosina, Maribor, Vetrinjska ul. 26